

Španjolski socijalistički premijer Pedro Sánchez, koji je u nedjelju dobio najviše glasova na izvanrednim parlamentarnim izborima, ali kao i prije sedam mjeseci nedovoljno za samostalno sastavljanje vlade, pozvao je ostale stranke da ga podrže i time politički odblokiraju zemlju.

„PSOE je po treći put osvojio izbore”, istaknuo je Sánchez ispred sjedišta svoje Španjolske socijalističke radničke stranke (PSOE) u Madridu.

„Naš projekt je stvoriti stabilnu vladu. Zbog toga pozivam sve političke stranke da odblokiraju ovu situaciju, da budu odgovorne. Mi ćemo se ponašati velikodušno i odgovorno. Od sutra ćemo raditi na uspostavljanju progresivne vlade na čelu s PSOE-om”, rekao je Sánchez uz ovacije i razvijene crvene zastave stranačkih simpatizera.

PSOE je pobijedio u travnju na parlamentarnim izborima, a onda i u svibnju na onima za Europski parlament, no niti u nedjelju nije uspio doći od natpolovične većine od 176 zastupnika u parlamentu s 350 mjesta. Ovaj put je dobio 120 zastupnika, tri manje nego prije sedam mjeseci.

Izvanredni izbori bili su raspisani jer nakon travnja nije dobio podršku ostalih stranaka za formiranje manjinske vlade, i nakon što su propali pregovori sa srodnim Unidas Podemosom oko lijeve koalicije. S Pablom Iglesiasom, vođom Unidas Podemosa, bio se posvađao oko raspodjele ministarskih mjesta u budućoj vladi.

Iglesias, čija je stranka u nedjelju izgubila sedam mjesta dobivši 35 zastupnika, ponudio se za formiranje koalicije.

„U travnju smo imali povijesnu priliku stvoriti progresivnu vladu, a nakon ovih izbora to je povijesna potreba“, rekao je Iglesias.

No blok lijevih stranaka ima 158 mjesta, 18 manje od potrebnih za formiranje vlade. Istovremeno je desnica uzletjela pa tri desne stranke koje bi mogle koalirati imaju 151 mjesto.

U takvoj situaciji, u kojoj niti jedna strana ne doseže 176 zastupnika, Sánchez bi idućih dana mogao zatražiti od konzervativne Narodne stranke suzdržavanje od glasovanja u parlamentu kako bi mogao formirati svoju manjinsku lijevu vladu pa da Španjolci ne moraju na nove izbore. Ovo su bili četvrti parlamentarni izbori u posljednje četiri godine.

„Sánchez je izgubio svoj referéndum, nije uspio. On je veliki gubitnik večeras”, izjavio je Pablo Casado, čelnik Narodne stranke koja je zauzela drugo mjesto povećavši broj mjesta s 66 na 88.

Analitičari smatraju kako je Sánchez u lipnju procijenio da bi u studenom mogao dobiti dodatne glasove u odnosu na travanj, na što su ukazivale tadašnje ankete. Zbog toga je bio zauzeo čvrsti stav prema Unidas Podemosu te bio spreman izaći na izbore.

Prosvjedi i nemiri u Kataloniji bili su glavna tema kratke predizborne kampanje, a ankete objavljene prošli tjedan ukazivali su da popularnost ljevice blago kopni a raste desnice.

„Mi smo ostvarili dobar rezultat“, rekao je Casado, „no Španjolska je zabilježila loš rezultat zbog

nemogućnosti uspostave vlade i zbog svoje budućnosti“.

Sánchez i Casado su uoči nedjeljnih izbora odbili stvaranje velike koalicije svojih socijalista i konzervativaca, po uzoru na Njemačku.

Najveći dobitnik izbora je desna stranka Vox, koja se žestoko protivi ilegalnoj imigraciji i pokušaju odcjepljenja Katalonije. Ona je u travnju prvi put ušla u španjolski parlament a sada je uvećala broj zastupnika s 24 na 53 čime je postala treća najveća stranka u Španjolskoj.

“Predstavljamo one koji se nisu osjećali zastupljenima”, istaknuo je Santiago Abascal dok su zavijorile španjolske zastave među njegovim euforičnim simpatizerima. Vikali su “predsjednik, predsjednik”. Vox je diljem Španjolske osvojio 3,5 milijuna glasova.

“Nećemo vas prevariti, nećemo napraviti korak natrag”, poručio im je Abascal. Ta stranka prije 11 mjeseci nije imala predstavnika u niti jednoj instituciji.

Nemogućnost formiranja vlade, napetosti i nemiri u Kataloniji, te odluka Sáncheza da premjesti posmrtnu ostatke diktatora Francisca Franca nakon 44 godine iz mauzoleja na jedno manje poznato groblje kraj Madrida, doveli su do pomicanja birača prema desnici i ljevici.

Stranka centra Građani koja je prije samo sedam mjeseci imala 57 zastupnika te bila treća stranka po veličini urušila se pa u nedjelju ostala na svega 10 zastupnika u parlamentu.

“Španjolci su htjeli da Sánchez opet pobijedi. Ali htjeli su i više Voxa, a manje političkog centra“, rekao je Albert Rivera, čelnik Građana, koji je zabilježio najlošiji rezultat od kada je 2015. stranka ušla u parlament. „Bez ikakvog izgovora preuzimam odgovornost za ovaj loš rezultat“, zaključio je.

U Španjolskoj se posljednjih 40 godina na vlasti izmjenjuju PSOE i Narodna stranka no zbog visoke nezaposlenosti i korupcije na političkoj sceni su se pojavile nove stranke prije četiri godine. Unidas Podemos, Građani i Vox narušile su tradicionalno dvostranačje pa PSOE i Narodna stranka više ne uspijevaju dobiti apsolutnu većinu u parlamentu. Izbori u nedjelju dodatno su raspršili glasove Španjolaca.

U nedjelju je na izbore izašlo 69,87 posto od 37 milijuna Španjolaca s pravom glasa.

(Hina)

Španjolska: Sánchez najavio pregovore o formiranju vlade

Kategorija: SVIJETAžurirano: Ponedjeljak, 11 Studeni 2019 07:02

Objavljeno: Nedjelja, 10 Studeni 2019 20:50

